

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Lvtherus Turcam Christianis Principibus praefert.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

inducias à Cæsare factas esse acceperant, unde dici non potest quanto metu consternati fuerint: eoque quantas omnino poterant, copias conscripserunt, ut primi in armis possent apparere.

Ratisbonæ XV. Cal. Julij in Comitum itum est, peracto SS. Missæ officio, consensu magno decretum ut Cæsar Tridentino Concilio assisteret, illudque turaretur, Protestantes eodem, quo toties provocassent, adigeret. Cæsar Nonis Julij Civitatibus Imperij perscripsit se in rebelles moturum, & quibus causis ad id moveretur. Saxo & Landgravius Idibus Julij se arma pro Religione sumere edito scripto publicarunt. Atque ita ad arma deinceps fortiter itum est (p)

Ad Ratisbonensem conventum Angliæ quoque rex Henricus VIII. Legatos miserat, Stephanum Gardinerum Episcopum Vintoniensem, & Cneverum equestris ordinis virum, eum potissimum in finem, ut Principibus apud Pontificem, cui rebellaverat, intercessoribus ad reconciliationem ureretur, aperte præferens, non aliam quam Romanam pro vera se agnoscere Ecclesia. At infelix hic Princeps apud utriusque religionis homines erat in detestatione ea, ut vix quisquam audite eos dignaretur, ob evidenter iniuste ab eo tentatum divortium, ex quo ingens illa multorum malorum Angliæ series est exorta. Et hæc causa fuit & occasio, ut Cochleus scribit, quæ dictum regem à Lutherana hæresi avellit, offensum scilicet eo quod nec Protestantes divortium ipsius, primam omnium quæ sequuta sunt in illo regno, miseriarum originem, probarent.

Sed omissa Angliæ, Germaniæ res modo persequamur: cui ipsum cælum non obscuris signis imminentia mala præsignificabat Nam ut combustio Planetarum in tripl. citate Martis, quæ Anno MDXXIV. contigit, religionis mutationem portendebat, sic quatuor eclipses, quæ eo tempore, quo Lutheri deliria totum fere Mundum inter se bello commiserant utrumq; cœli luminare passum fuit, vehementer omnium animos terrendo obstupescerunt. In primis vero terribile erat solis deliquium, 24. Jan. Anno 1544. ut qui totus pene obscuratus, vix malignam aliquam lucem Mundo reddebat, reclusus inferiore in parte ad X. digitos (q) Magnam hanc eclipsin Solis, tres Lunæ defectiones exceperunt nempe 9. Jan. 4. Jul & 18. Dec uti Gaucicus refert, quod iam inde ab eo Caroli Magni tempore, quo is Saxonum gentem à paganismo ad Christianam religionem traduxerat, numquam evenit.

Flebile est hic meminisse quomodo Hungari, quamque suppliciter, expositis suæ patriæ calamitatibus & periculis, à Germaniæ Principibus auxilia petierint, quæ vero Lutheranorum erga eisdem fuerit charitas, quod Christianæ Republicæ studium, sequenti capite ostendam: Neque hoc ab Historiæ meæ serie alienum erit. Interca Cæsarem & Protestantes bellico apparatu occupatos paullulum relinquamus.

QUOMODO LUTHERANI TURCICUM OPTARINT DOMINATUM, & CAUSSA FUERINT quod pars aliqua Christianitatis ei subiecta sit.

CAPUT X.

ARGUMENTUM.

- I. Lutherus Turcom Christianis Principibus præfert, &
- II. A faciendo ei bello dehortatur.
- III. Vi etiam alij hæretici.
- IV. Solimannus Lutherum videre expetit.
- V. Lutheri culpa Hungaria & Transylvania amissa.
- VI. Protestantes Christianis laborantibus sepe auxilium denegarunt.

Quam magna est corruptæ hominum naturæ malitia! quæ quum in alijs affectibus rum in ira præcipue & odio apparet. Ubi namque semel alicuius rei odium animum subierit, nisi protinus obstitas, indies ita augefcit, ut nullis neque rationis frænis regi, neque ullo honoris respectu cohiberi, neq; vel Dei saltem reverentia & metu retundi, nedum exstingi possit. Lutherum videamus: in quo contra Pontificem conceptum odium ita crevit, ut publice profiteri non sit veritus, (a) Turca dominatum multo quam Pape esse tolerabiliorem. In Romana Ecclesia multo plus & turpioris committi idololatria atque impietatis, quam in Mahumetana. Comparationem deinde instituit: & quemadmodum, inquit, Turca Evangelij doctrinam per Alcoranum suum exstinguit, sic Pape per suas Decre-

p Idem q Gemma, Frisius in Radio Astronom. Lovanij vidit h. 8 53. post merid. Crusius Vlma h. 9 a. merid. Keplerus in paralip. Vitell. p. 296. & Funcius XI. digit. & capisse nocte: cere uti crepusculo vespertino.

cretales. Pergit: Quid malifacit Turca? Occupat provincias, & temporaliter gubernat. Idem Papa facit; & animas nostras & corpora simul deglutit: quod Turca non facit. Hic suam cuique liberam permisit religionem. Id Papa non facit. In epistola vero ad Germaniæ Nobilitatē, Turcarum dominatu ait nihil esse gratius aut acceptius, ut in quo nec Canonicū nec Civile ius locum habeat. Eoque servitutem potius spiritua-lem unius (Pontificis scilicet) excutiendā, quā temporalibus armis alterius (Turcæ nempe) resistendum. In suā: Solimanno potius obediendū quā Carolo. Erasmus ad fratres inferioris Germaniæ scribens, hunc sermonē & hoc vorū ait frequens esse in ore Lutherano- rum, malle se scilicet sub imperio Turcæ non baptizati, quam sub imperio Turcæ baptizati vivere (sic Carolus V. Imperatorem illi appellabant) Hinc adeo factum est, ut plures etiam aaresignani huius se & a, non solum Alcoranū porticum, verum etiam ipsa Turcarum Moschearum adyta ingressi sint, ut infra dicam, quando nobis de Polonia sermo erit.

II. Turcarum Imperatorem Lutherus in quodam contra Caroli Cæsaris Edicta libello, dicit multo prudentiorem esse & iustiorē Christianis Principibus, eoque populū monet, ne vel arma contra eum sumat, vel quidquam in belli sumptus contribuat. Quid enim boni, inquit, evenire ijs potest qui Deum tentant & blasphemant! An non vides, saccum illum vermiū, Imperatorem, iactare se pro vero & supremo Ecclesiæ Catholice defensore? Et alibi, (b) Male, inquit, faciunt, qui contra Turcā arma sumunt. Quod quid aliud est (d sceleratam stropham & sophisticationem! quam Deo repugnare? qui nos eo tamquam flagello verberat. At non tam religiosus fuit Lutherus, quum Saxonem & Landgraviū contra Carolū V. Imperatorem; aut cum subditos & rusticos contra Principes & Dominos armavit. Quia vero videbat hoc suum thema à plerisque damnati, purgare se volens, scripto edito demonstrat, cum Turcā belligerandum esse, non quidem eo fine, ut ne religionem nostrā contrariam ab ipso accipere cogamur, sed ut à vi & iniuria nos defendamus. Sic etiam sentiunt, sic loquuntur, qui in schola ipsius educati sunt. Huldericum Huttenum audiamus, cuius tam honorificum in Beza Iconibus exstat elogium. *Me quidem non invito, inquit, fiet, ut Turcis obediamus, qui fortes sunt & iustitia studiosi, & vires suas non religioni propugnanda, sed imperij amplificando impendunt.* Et alibi optat, ut Deus Turcā Papā loco

nostris capitibus dominium imponat. Ferox huius hominis ingenium. Beza ait, quum ad cælum antea ipsum extulisset, gloria eius multum obsitisse; quæ tamen ad summum perventura fuerit, nisi in ipso ætatis flore, anno nimirum XXX insignis ille animi ardor antequam maturuerat, subitanea morte fuisset extinctus. Nec vero Lutherus tantum & Huttenus, verum etiam Oecolampadius & alij huius eiusdem voti rei fuerunt, uti passim scripta eorum restantur.

III. In quo illi Arrianorum sequuti sunt exemplum, qui teste Athanasio, cum paganis contra Catholicos Principes fœdera inierunt. Sic etiam Albigenes cum Miramolino Maroci rege, Mahumetano, de Castiliæ rege Catholico communibus armis oppugnando egerunt: quorum insolentia eo usque etiam progressa est, ut Innocentio Papæ nunciari iusserint, propediem se templa qua Roma sunt, in equorum stabula conuersuros. Possem ego quæ novis istis Evangelicis cum Solimanno & Amurathe Turcarum Imperatoribus intercesserint consilia, quæ item Anglorum Regiæ Acatholicæ Legatus molitus sit, è documentis à fide digno viro acceptis ostendere, tum etiam quomodo Protestantes de Hieremia Patriarcha in exsilium pellendo cum Turca egerint: sed quia hæc ad politicam magis administrationem pertinent, omitto. Sed & hac de re amplior erit dicendi locus, quando nostrorum Evangelicorum vexilla, pulcherrimum illud symbolum, TURCICI POTIUS QUAM PAPISTÆ, &c. præferentia, in conspectu omnium posita videbis. Omitto quæ Launius in Republica sua Christiana scripsit: (e) quæ sane incredibile est aliquid nefciuisse, ut qui Consistoriis illis & Synodis militatibus non semel interfuerit. Sed & vel inuitis miseræ Franciæ calamitates infra nobis exposituris, harum rerum mentio obijcietur. Facere tamen hoc loco non possum, quin memorabilem hanc historiam, & à Veneto quodam Nobili Relationibus suis insertam, & à Manlio quoque in Locis communibus allegaram, recenseam; quamvis eadem in Commentarijs ad Coronam Tertulliani, leuiter & velut extremo digito delibārim.

IV. Anno M D XXXIII, quum Solimannus accepisset, quantas turbas unus monachus in totō Christianorum imperio dedisset, & quod is inter

Kk 3

alia

b Luth. Tom. 2. fol. 49. c. lib. 2. cap. 13.